Samfundsorden, og hvor disse Egenskaber næres under en udstrakt Frihed, faar Intelligentsen en haard Kamp at bestaa mod Uvidenheden, og da bliver det tilvisse vanskeligt at overvinde den onde Tilbøielighed. Naar vi nu anvende disse Betragtninger paa den Tilstand, som rimeligvis vil indtræde ved Gjennemførelsen af nærværende Lovforslag, kan man fornuftigvis kun komme til det Resultat, at, hvor Uvidenheden afholder Menneskene fra at have klare Begreber om Ret og Uret, og Kummer og Næringssorger tynge Sindet, og hvor Midlerne ere for indskrænkede til at kunne tilveiebringe saadanne nødvendige Betingelser for Samfundets Sikkerhed og Orden, som kunde give visse Samfundsklasser Adgang til det politiske Livs Forhandlinger, der skal man vogte sig for at sprænge de Grændser, som ligge mellem Oplysning og Uvidenhed, thi da ville vi ikke skabe retfærdige, men unaturlige Tilstande, Tilstande, som man meget godt kan sammenligne med et Maskineri, hvis forskjellige Led ere forrykkede derhen, hvor de ikke passe, saa at det Hele kommer til at arbeide trangt og til Slutningen vil gaa i Staa efter at have overbevist os om, at Forandringen har været en Tilbagegang i Stedet for en Fremgang. Vi gaa ikke Sandheden for nær, naar vi sige, at Flertallet af den Samfundsklasse, som vil blive begunstiget ved denne Lov, i Virkeligheden ikke er i Besiddelse af den Uegennyttighed og Indsigt, som bør betinge Adgang til det politiske Liv og være den konstitutionelle Myndigheds Særkjende, og det vilde dog være unaturligt at tænke sig, at de, som fra Ungdommen have arbeidet i trange Kaar, og som ikke have havt Midler til at berige deres Erfaring paa den Maade, at de med uhildet Blik kunne se ind i disse forskjellige Forhold, som sortere under den kommunale Styrelse, skulde kunne paatage sig det virkelig betydelige Ansvar, som paahvilende enhver Statsborger, der overtager Tillidshverv i det Offentliges Tjeneste.

19de Januar.

Formanden: Man kan vel tillægge en enkelt Samfundsklasse mindre Fuldkommenheder end andre, men jeg tror ikke, at det vil være ret at tillægge den ene mindre „Uegennyttighed" end andre.

Ulstrup: I Anledning af den ærede Formands Udtalelse skal jeg bemærke, at jeg ingenlunde miskjender, at der gives Forhold, hvor Naturen særlig har begunstiget Medborgere, men naar dette er Tilfældet, saa vil Geniet og Dygtigheden ogsaa uden noget Kunstmiddel vide at bryde sig sin naturlige Bane gjennem Vanskelighederne og naae den Stilling i Samfundet, hvortil de ere skikkede. Der behøves tilvisse ingen Valglov for at fremtvinge dette. Jeg veed vel, at de ærede Forslagsstillere ville indvende, at deres Forslag kun har til Hensigt at tilveiebringe en Lighed mellem de forskjellige Samfundsklasser med Hensyn til Valgretten, og at det hviler paa Hensynet til Menneskerettighederne, men at Lighedsprincipet ved nærværende Leilighed lige saa lidt tilfulde kan komme til Anvendelse som ved saa mange andre, hvor vi dog ikke ønske at dele Betingelser med vore mindre vel stillede Medborgere, men fordre, at Eiendomsretten skal respekteres. Jeg maa tillige minde om, at der i vor Tid findes Agitatorer i Overflod, som gjerne beile til Uvidenheden for at komme til Magt og Indflydelse paa hele Samfundets Bekostning, og naar vi ved vore Love begunstige disse Agitatorer, maa vi ogsaa være betænkte paa at bære Ansvaret for, at de større Landeiendomsbesiddere, Gaardmændene og den mere oplyste Del af Kjøbstadbefolkningen ville komme til at vige deres Sæde i Sognerraad, Byraad og i den lovgivende Forsamling for Personer, der i Virkeligheden ikke ere skikkede til at overtage dette Hverv eller det dermed forbundne Ansvar. Hvad Følgen af Alt dette vil blive, forekommer mig let at forudse. Det vil være, at den Frihed, som vi